

Bibliografia prac Profesor Elżbiety Rudnickiej-Firzy

Monografie

1. *Słownictwo „Dziadów” Adama Mickiewicza w świetle analizy statystycznej (wybór problematyki)*, Katowice 1986, ss. 142.
2. *Antroponimia Krakowa od XVI do XVIII wieku. Proces kształtowania się nazwiska*, Katowice 2004, ss. 608.
3. *Imiennictwo krakowian od XVI do XVIII wieku na tle historii i kultury*, Kraków 2013, ss. 247.

Współautorstwo (rozdziały) w monografiach naukowych

1. *Język polski czasu drugiej wojny światowej (1939–1945)*, red. I. Bajerowa, Warszawa 1996, tu: Część II, rozdział 3. *Wpływy obcych języków w polskim języku ogólnym, a) Wpływy niemieckie. Nazewnictwo* (s. 260–271).
2. *Słowotwórstwo języka doby staropolskiej. Przegląd formacji rzeczownikowych*, red. K. Kleszczowa, Katowice 1996, tu podrozdział: *Derywaty oparte na jednej podstawie słowotwórczej. Derywacja afiksalna. Derywaty sufiksalne. Formanty z podstawowym -w-. Formant -owa / -ewa, -owe, -owie / -ewie* (s. 279–281).

Skrypty i materiały pomocnicze (podręcznik)

1. *Przewodnik do historii języka polskiego* (skrypt dla studentów IV roku studiów zaocznych), red. I. Bajerowa, Katowice 1979, tu zagadnienia: *Leksykalne i gramatyczne wpływy języków obcych na język polski i wpływ języka polskiego na inne języki*, s. 65–72 oraz: *Zbiory materiałowe – słowniki, rozmówki itp.*, s. 79–83.
2. *Dialektologia. Materiały pomocnicze. Konteksty socjolingwistyczne i etnolingwistyczne* (współautorstwo: A. Skudrzyk), Katowice 2010, ss. 281.

Redakcja/ współredakcja

1. Współredakcja pracy zbiorowej *GorszeNIE w literaturze, języku, mediach i edukacji*, Kraków 2013 (współredaktor: B. Skowronek).
2. Współredakcja pracy zbiorowej *Język w środowisku wiejskim. Gwara – społeczeństwo – kultura*, t. II, Kraków 2014 (współredaktor: M. Błasiak-Tytuła) oraz: *Słowo wstępu*, s. 9–10.
3. Współredakcja pracy zbiorowej „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Logopaedica” V, 2016 (współredaktorzy: S. Koziara, M. Mączyński, M. Michalik).

Artykuły i opracowania w wydawnictwach krajowych i zagranicznych

1976

1. *Czasownik w tekście „Opowiadań” Kazimierza Brandysa w ujęciu statystycznym*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prace Językoznawcze” III: Studia historycznojęzykowe, red. I. Bajerowa, A. Grybosiowa, 1976, s. 118–131.

1979

2. *Ludowe nazwy roślin leczniczych byłego powiatu dąbrowsko-tarnowskiego*, „Poradnik Językowy”, 1979, z. 4, s. 172–189.

1980

3. *Słownictwo gramatyczne w „Dziadach” Adama Mickiewicza*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prace Językoznawcze” VII: Studia historycznojęzykowe, red. A. Grybosiowa, A. Kowalska, 1980, s. 59–73.

1981

4. *Nazewnictwo w „Dziadach” Adama Mickiewicza*, „Język Artystyczny”, t. 2, 1981, s. 145–170.

1984

5. *Elementy archaiczne w „Dziadach” Adama Mickiewicza*, [w:] *Dialektologia. Onomastyka. Stylistyka*, red. M. Zarębina, Kraków 1984, s. 145–161.

1985

6. *Statystyczna struktura słownictwa „Dziadów” Adama Mickiewicza*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prace Językoznawcze” XII: Studia historycznojęzykowe, red. A. Kowalska, 1985, s. 57–79.

1986

7. *Wyrazy nacechowane emocjonalnie (ekspresywizmy) w „Dziadach” Adama Mickiewicza*, [w:] *Język – Teoria – Dydaktyka. Materiały VII Konferencji Młodych Językoznawców – Dydaktyków*, red. M. Preyzner, Kielce 1986, s. 215–235.
8. *Stopień zwerbalizowania dramatu romantycznego na przykładzie „Dziadów” Adama Mickiewicza*, „Język Artystyczny”, t. 4, 1986, s. 73–83.
9. *Studia nad słownictwem „Dziadów” Adama Mickiewicza (Analiza statystyczna)*, „Studia Językoznawcze. Streszczenia prac doktorskich”, t. 11, Wrocław 1986, s. 51–100.

1987

10. *Czasownik w świetle analizy utworów literackich (na przykładzie „Dziadów” Adama Mickiewicza)*, „Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka”, t. 7, Katowice 1987, s. 194–209.

1993

11. *Złożenia rzeczownikowe w staropolszczyźnie*, „Język Polski” LXXIII, 1993, z. 1–2, s. 30–40.
12. *Toponimy a mityzacja świata przedstawionego w poezji Czesława Miłosza*, [w:] *Onomastyka literacka*, red. M. Biolik, Olsztyn 1993, s. 229–236 (współautorstwo: E. Sławkowa).

1994

13. *Polszczyzna pisana na Białorusi*, [w:] *Przemiany współczesnej polszczyzny. Materiały konferencji naukowej (Opole 20–22.09.1993)*, red. S. Gajda, Z. Adamiszyn, Opole 1994, s. 181–186 (współautorstwo: A. Skudrzyk).
14. *Wyrazy – klucze w „Dziadach” Adama Mickiewicza odzwierciedleniem postaw ideowo-artystycznych poety*, „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Prace Językoznawcze” VIII, 1994, s. 209–220.
15. *Pogranicze dialektalne śląsko-małopolskie i jego historyczne uwarunkowania*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prace Językoznawcze” XXII: *Studia historycznojęzykowe*, red. A. Kowalska, 1994, s. 147–156.

1996

16. *O imionach Polaków na Grodzieńszczyźnie*, [w:] *Antroponimia słowiańska. Materiały z IX Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej (Warszawa 6–8.09.1994)*, red. E. Wolnicz-Pawłowska, J. Duma, Warszawa 1996, s. 271–277 (współautorstwo: A. Skudrzyk).
17. *Polszczyzna pisana inteligencji polskiej na Białorusi*, [w:] *Język polski dawnych Kresów Wschodnich*, t. 1: *Studia i materiały*, red. J. Rieger, Warszawa 1996, s. 111–124.
18. *Pragmatyczny aspekt nazw własnych we współczesnej polszczyźnie użytkowej*, [w:] *12. Slovenská Onomastická Konferencia a 6. Seminár „Onomastiká a Škola”, 25–26 octóbra 1995. Zbornik referátov*, zostavili M. Majtán a F. Ruščak, Prešov 1996, s. 68–73.

1997

19. *Antroponimia w poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego*, „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Prace Językoznawcze” IX, 1997, s. 227–237.
20. *O języku Polaków na Białorusi*, [w:] *Najnowsze dzieje polszczyzny. Język polski poza granicami kraju*, red. S. Dubisz, Opole 1997, s. 79–91 (współautorstwo: A. Skudrzyk).
21. *Nazwy firm w aspekcie pragmatyki językowej (na przykładzie województwa katowickiego)*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie”. Seria Filologiczna. Językoznawstwo, t. 4, z. 26, 1997, s. 313–321.

1998

22. *Losy nazw własnych na ziemiach polskich w czasie okupacji hitlerowskiej (nazwy miejscowe i nazwy ulic)*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prace Językoznawcze” XXV: *Studia historycznojęzykowe*, red. O. Wolińska, 1998, s. 143–152.

1999

23. *Nazwiska odprzezwiskowe krakowian w XVI wieku*, „Rozprawy Sławistyczne”, t. 15: *Przezwiska i przydomki w językach słowiańskich*, red. S. Warchoł, cz. II, Lublin 1999, s. 45–58.
24. *Losy nazw osobowych na ziemiach polskich w czasie okupacji hitlerowskiej*, [w:] *Język – Teoria – Dydaktyka. Materiały 21. konferencji językoznawczej (Trzcinica k. Jasła, 27–29.05.1998)*, red. B. Greszczuk, Rzeszów 1999, s. 99–104.

2000

25. *Struktury złożone w antroponimii Krakowa od XVI do XVIII wieku*, „Rozprawy Slawistyczne”, t. 16: *Słowiańskie composita antroponimiczne*, red. S. Warchoń, Lublin 2000, s. 215–227.

2003

26. *Nazwiska genetycznie obce w antroponimii Krakowa (od XVI do XVIII wieku)*, [w:] *Języki i tradycje Słowian*, red. E. Tokarz, Katowice 2003, s. 181–193.
27. *Elementy łacińskie w nazwach osobowych (nazwiskach) mieszkańców Krakowa od XVI do XVIII wieku*, [w:] *Śląskie studia lingwistyczne*, red. K. Kleszczowa, J. Sobczykowa, Katowice 2003, s. 272–280.
28. *Nazwiska odzawodowe krakowian w średniopolszczyźnie (perspektywa kulturowa)*, [w:] *Metodologia badań onomastycznych*, red. M. Biolik, Olsztyn 2003, s. 205–216.

2004

29. *Nazwiska krakowian od XVI do XVIII wieku a kontekst historyczno-kulturowy*, [w:] *Nazwy mówią*, red. M. Pająkowska-Kensik, M. Czachorowska, Bydgoszcz 2004, s. 48–57.
30. *O pewnym typie motywacyjnym przezwisk antroponimicznych we współczesnej polszczyźnie*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica” II, 2004, s. 429–441.
31. *Nazwiska tzw. modelowe (wzorcowe) na –ski w dokumentach krakowskich od XVI do XVIII wieku*, [w:] *Polszczyzna Mazowsza i Podlasia, cz. 8: Antroponimia i toponimia Mazowsza i Podlasia*, red. H. Sędziak, Łomża 2004, s. 83–89.
32. *Miejsce gwary ludowej w języku mieszkańców miast Górnego Śląska i Zagłębia*, [w:] *Polszczyzna mówiona mieszkańców miast. Księga referatów z konferencji językoznawczej w Białymstoku*, red. H. Sędziak, Białystok 2004, s. 79–91.

2005

33. *Ziemia bielska w świetle topograficznych nazw miejscowych*, [w:] *Polszczyzna Mazowsza i Podlasia, cz. 9: Polszczyzna miast i miasteczek*, red. H. Sędziak, Łomża 2005, s. 219–226.
34. *Imiona Ślązaków w komunikacji potocznej*, [w:] *Nazewnictwo na pograniczach*, red. J. Ignatowicz-Skowrońska, Szczecin 2005, s. 155–167.
35. *Nazwy miejscowe – najtrwalsze pomniki przeszłości (na przykładzie byłego woj. bielskiego)*, [w:] *Więzy tradycji*, red. A. Węgrzyniak, M. Kopczyk, Bielsko-Biała 2005, s. 71–79.

2006

36. *„Swoje” czy „obce” we współczesnej świadomości językowo-kulturowej użytkowników języka w dobie globalizacji, europeizacji (próba szerszego spojrzenia)*, „Konteksty Kultury” II, 2006, s. 99–110.
37. *Od nazwy pospolitej do nazwiska. Rzecz o średniopolskich antroponimach*, [w:] *Żonglowanie słowami. Językowy potencjał i manifestacje tekstowe*, red. M. Kita przy współudziale M. Czempki, Katowice 2006, s. 104–114.
38. *Elementy germańskie w średniopolskiej antroponimii Krakowa. Przenikanie kultur, Studia Philologica Slavica. Festschrift für Gerhard Birkfellner zum 65. Geburtstag, gewidmet von Freunden, Kollegen und Schülern. Teilband I u. II. Herausgegeben von*

Benhard Symanzik, Berlin 2006, s. 621–634. (Münstersche Texte zur Slavistik, herausgegeben von Gerhard Birkfellner und Bernhard Symanzik. LIT Verlag Münster–Berlin–Hamburg–London–Wien).

39. *Gwarowa leksyka apelatywna – podstawą kreacji przezwisk ludowych (na przykładzie Żywiecczyny)*, [w:] *Wokół polszczyzny dawnej i obecnej*, red. B. Nowowiejski, Białystok 2006, s. 301–312.

2007

40. *Najpopularniejsze imiona żeńskie w średniopolskich dokumentach krakowskich przejawem trwałości tradycji i kultury*, „Prace Filologiczne” LIII, 2007, s. 479–486.

2008

41. *Obraz dawnego świata odbity w nazwach miejscowych*, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica” III, 2008, s. 302–311.
42. *O germanizmach w języku mówionym mieszkańców miast śląskich raz jeszcze (na przykładzie Rybnickiego Okręgu Przemysłowego)*, [w:] *Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie*, red. M. Świącicka, Bydgoszcz 2008, s. 147–162.

2009

43. *Wariantywność a emocjonalność w obrębie imion w komunikacji potocznej (na materiale pogranicza – Kresów południowo-wschodnich)*, [w:] *Rejestr emocjonalny języka*, red. K. Wojtczuk, V. Machnicka, Siedlce 2009, s. 189–198.

2010

44. *Funkcje elementów wschodniosłowiańskich w tekście „Dziadów” Adama Mickiewicza*, [w:] *Twórczość Adama Mickiewicza i sówremiennąją mirowąją kulturą. Sbornik naučných rabot*, red. S.F. Musijenko, Grodno 2010, s. 53–66.
45. *Imiona męskie w XVI-wiecznych dokumentach krakowskich w perspektywie tradycji i kultury*, [w:] *Miasto w perspektywie onomastyki i historii*, red. I. Sarnowska-Gieffing, M. Graf, Poznań 2010, s. 209–219.
46. *Współczesne przemiany w zakresie leksyki gwarowej (na przykładzie gwar południowej Polski)*, [w:] *Polszczyzna Mazowska i Podlasia*, t. XIV: *Prace poświęcone Pani Profesor Henryce Sędziak*, red. D. Czyż i M. Frąckiewicz, Łomża 2010, s. 225–235.
47. *Imiona chrzestne dzieci nieślubnych w perspektywie historyczno-kulturowej (na materiale z terenu Małopolski)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica” V, 2010, s. 144–153 (współautor S. Koziara).
48. *Miejsce onomastyki w dydaktyce akademickiej*, [w:] *Istnieć w kulturze. Między teorią a praktyką edukacyjną*, red. M. Świącicka, D. Jastrzębska-Golonka, A. Rypel, Bydgoszcz 2010, s. 273–284.

2011

49. *Nominaty abrewiacyjne jako model nazewniczy we współczesnej cywilizacji a nazwy kwiaciarni (na przykładzie województwa śląskiego)*, [w:] *Z zagadnień językoznawstwa słowiańskiego. Tom dedykowany Profesorowi Stefanowi Warchołowi*, red. F. Czyżewski, Lublin 2011, s. 231–240.
50. *Jeszcze o profesjonalizmach górniczych (neosemantyzmy)*, [w:] *Odmiany stylowe polszczyzny – dawniej i dziś*, red. U. Sokólska, Białystok 2011, s. 253–264.

[14]

51. „Rodzime” czy „obce” w aspekcie proprialnym – kilka refleksji, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Logopaedica” IV, 2011, s. 446–454.
52. *Językoznawczy warsztat badań nad twórczością Elizy Orzeszkowej*, [w:] *Twórczość Elizy Orzeszkowej w estetycznym prostranstwie sowniennosti*, red. S. F. Musijenko, Grodno 2011, s. 204–215.
53. *Imiona mieszkańców miast Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego w perspektywie socjolingwistycznej*, „Onomastica Slavogermanica” XXX, 2011, s. 197–207.

2012

54. *Miasto czy wieś w perspektywie badań socjolingwistycznych i dialektologicznych*, [w:] *Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie*, red. M. Świącicka, Bydgoszcz 2012, s. 349–363.
55. *Żeńskie imiona chrzestne w XVI-wiecznym Krakowie — tendencje nazewnicze*, [w:] *W komunikacyjnej przestrzeni nazw własnych i pospolitych*, red. I. Łuc, M. Pogłódek, Katowice 2012, s. 289–299.

2013

56. *Germanizmy w śląskim profesjolekcie górniczym*, *Miscellanea Slavica Monasteriensia. Gedenkschrift für Gerhard Birkfellner, gewidmet von Freunden, Kollegen und Schülern*. Hg. v. Bernhard Symanzik, Berlin 2013, s. 433–446.
57. *Wokół imienia i nazwiska Jubilata – nazwy osobowe w perspektywie lingwistyki kulturowej*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica” VIII, 2013, s. 276–285.

2014

58. *Wartość społeczno-kulturowa gwary ludowej a stopień jej zachowania w dobie współczesnych przemian cywilizacyjnych*, [w:] *Język w środowisku wiejskim*, t. II: *Gwara – społeczeństwo – kultura*, red. E. Rudnicka-Fira, M. Błasiak-Tytuła, Kraków 2014, s. 13–25.
59. *Imię i nazwisko Jubilatki w przestrzeni historyczno-kulturowej i geograficznej*, [w:] *Przestrzenie językoznawstwa. Prace dedykowane Profesor Irenie Sarnowskiej-Giefing*, red. M. Graf, Poznań 2014, s. 101–118.

2015

60. *Współczesne nazwy własne a tradycja – kilka refleksji*, [w:] „Dialog z Tradycją”, t. III: *Język – komunikacja – kultura*, red. R. Dźwigoł, I. Steczko, Kraków 2015, s. 227–239.
61. *Określenia identyfikacyjne kobiet w szesnastowiecznych dokumentach krakowskich w aspekcie społeczno-obyczajowym i historyczno-kulturowym*, [w:] *Funkcje nazw własnych w kulturze i komunikacji*, red. I. Sarnowska-Giefing, M. Balowski, M. Graf, Poznań 2015, s. 525–537.

2016

62. *Wizerunek człowieka zawarty w antroponimach przezwiskowych (wartościowanie we współczesnym socjolekcie młodzieżowym)*, *Bydgoskie Studia nad Pragmatyką Językową 2. Globalizacja a przemiany języków słowiańskich*, red. H. Kurek, M. Świącicka, M. Peplińska, Bydgoszcz 2016, s. 308–320.
63. *Wartości i wartościowanie w języku dzieci – dobro i zło*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Logopaedica” V, 2016, s. 49–57.

64. *Ludowe antroponimy przezwiskowe a gwara w dobie współczesnych przemian cywilizacyjnych*, „Onomastica” LX, 2016, s. 187–200.

2017

65. *Nazewnictwo firm pogrzebowych w świetle kultury funeralnej*, [w:] „Dialog z Tradycją”, t. VI: *Dawna i współczesna kultura funeralna*, red. I. Steczko, R. Dźwigoł, Kraków 2017, s. 553–571.
66. *Profesjolekt górniczy w dobie współczesnych przemian cywilizacyjnych (morfologiczne i syntaktyczne sposoby jego wzbogacania)*, [w:] *Socjolekt – Idiolekt – Idiostyl. Historia i współczesność*, red. U. Sokólska, Białystok 2017, s. 273–289.

2018

67. *Alfred Zaręba jako dialektolog i onomasta*, [w:] „MY z NICH” 2. *Spuścizna językoznawców polskich drugiej połowy XX wieku*, red. Z. Greń, K. Kleszczowa, Z. Zaron, Warszawa 2018, s. 205–211.
68. *Imiona chrzestne w aspekcie wyznaniowo-kulturowym i socjologiczno-historycznym*, „Onomastica” LXII, 2018, s. 129–145.
69. *Natura jako element nominacyjny w kreacji nazw miejskich lokali gastronomicznych*, „Prace Językoznawcze” [Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie] XX, 2018, nr 3, s. 139–151.
70. *Zapożyczenia niemieckie w śląskim profesjolekcie górniczym przyswojone na gruncie gwarowym*, „Słowo. Studia językoznawcze” IX, 2018, s. 119–130.

Prace w druku

71. *Postrzeganie anioła i diabła w języku dzieci – chrześcijańskie normy wartościowania* (Grodno).
72. *Tożsamość lokalna/ regionalna jako czynnik nominacyjny w kreacji chrematonimów*.

Pozostałe publikacje naukowe

1. *Elementy leksykalne wschodniostowiańskie i ich funkcja w tekście „Dziadów” Adama Mickiewicza* (streszczenie referatu wygłoszonego na posiedzeniu Komisji Językoznawstwa PAN Oddział w Katowicach, 29 X 1984 r.), *Prace Komisji Naukowych*, z. 9 [PAN Oddział w Katowicach], Katowice 1984, s. 54–55.
2. Abstrakta z prac magisterskich: Henryka Biskowiecka, *Polskie słownictwo teatralne w latach 1765–1830* (oprac.), „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prace Językoznawcze” XII, s. 161.

Opracowali: *Renata Dźwigoł i Marceli Olma*